

Historia szkoły

HISTORIA SZKOŁYSzkoła Podstawowa w Podmoklach Małych obchodziła w czerwcu 2004 roku jubileusz 75-lecia istnienia. Ale historia oświaty na terenie Podmokli nie rozpoczyna się w 1929 r. Pierwsze niemieckie szkoły katolickie, władze zaborcze tworzą już w latach trzydziestych XIXw. Natomiast ewangelicy niemieccy swoją szkołę wyznaniową otwierają w 1834r. w nowo wybudowanym budynku w Podmoklach Małych. Przez następne dziesięciolecia dzieci Polaków, którzy znaleźli się w granicach państwa niemieckiego, a więc i podmoklańskie musiały uczęszczać do niemieckich szkół i poddawane były szeroko zakrojonej germanizacji.

W 1906r. jesienią doszło w Podmoklach do wybuchu strajku szkolnego. Żądano aby nauka religii i odmawianie modlitwy przed lekcją nie odbywało się w języku niemieckim. Rodzice zaprotestowali przeciw temu poprzez zatrzymanie dzieci w domach, a niektórzy złożyli nawet pisemne oświadczenia, że życzą sobie aby ich dzieci uczone religii w języku polskim. Rząd pruski zastosował w stosunku do rodziców kary pieniężne, oraz zwiększył podatek. Dzieci "oporne" ulokowano w ostatnich ławkach w klasie, a po zlikwidowaniu strajku, wiosną 1907r. musiały przez dłuższy okres przychodzić na dodatkową naukę języka niemieckiego.

Kiedy procesy germanizacyjne nieco łagodnieją i tworzą się warunki pozwalające mniejszościom narodowym na otwieranie własnych szkół powstaje Związek Polskich Towarzystw Szkolnych w Niemczech. Organizacja ta na terenie Podmokli gromadzi podpisy, sporządza wnioski i wysyła je do władz niemieckich z prośbą o utworzenie polskiej szkoły.

11 czerwca 1929r. Jan Baczewski wybitny działacz polonijny i poseł uroczystie otwiera Polską Szkołę Mniejszościową w Podmoklach Małych. Była to 27 szkoła polska w Niemczech. W pracach organizacyjnych przy jej tworzeniu aktywny udział brali: Antoni Rychły, Stanisław Brychcy, Jan Szymański, Ignacy Fabiś i Józef Stachecki.

Niemcy byli zaskoczeni gdy okazało się, że do nowo otwartej szkoły uczęszcza 70 dzieci, a w niemieckiej pozostało tylko troje. W tym samym czasie trwają już prace przy uruchomieniu drugiej szkoły polskiej w "siostrzanej" wsi Podmokle Wielkie. Udaje się to dwa tygodnie później, 25 czerwca, a uroczystego poświęcenia dokonuje proboszcz parafii babimojskiej ks. Karol Meissner, który czyni to pomimo licznych gróźb ze strony władz niemieckich, gdyż sam był Niemcem. Tutaj Radę Szkolną tworzyli Franciszek Taberski, Stanisław Trocholepsz i Franciszek Weimann.

Początkowo lekcje odbywają się w budynkach szkół niemieckich, jednak wkrótce Niemcy rozpoczynają walkę ze szkołami polskimi, co zmusza Polaków do poszukania własnych siedzib. Wówczas mieszkańcy oddają izby w swoich prywatnych domach, które zostają zamienione na klasy lekcyjne. W Podmoklach Wielkich swój dom udostępnia Franciszek Taberski, natomiast w Podmoklach Małych Józef Stachecki i Ludwik Hepel.

Należy tu wspomnieć o wspaniałej grupie nauczycieli, o których do dzisiaj, ich żyjący jeszcze uczniowie mówią z ogromnym szacunkiem. W Podmoklach Małych uczyli Bronisław Wojnowski, Stanisław Karczewski, Stanisław Żurawski, Józef Groth, Edmund Styp-Rekowski, oraz Maria Różeńska, natomiast w Podmoklach Wielkich pracowało dwóch nauczycieli Stanisław Knak i Franciszek Sarnowski. W latach 1929-39 prowadzili oni szeroko zakrojoną działalność kulturalno - oświatową. Wygłaszali referaty prowadzili zespoły artystyczne, zakładali i prowadzili drużyny harcerskie oraz sportowe wystawiali wraz z młodzieżą sztuki teatralne. Wiedzieli, że pielęgnowanie języka ojczystego oraz miejscowych obyczajów i kultury, a przede wszystkim przekazywanie tych wartości młodemu pokoleniu to najlepszy sposób by ustrzec się wynarodowieniu, nad którym zaborcy tak zaciekle pracowali. Ci niezwykle mądrzy i odważni pedagodzy byli przez cały okres swojej bytności w Podmoklach pilnie obserwowani przez władze pruskie. W nich też pierwszych uderzyły faszystowskie represje. Prawie wszyscy trafili w pierwszych dniach wojny do obozów koncentracyjnych, a Józef Groth, Edmund Styp-Rekowski i młodzieńki F. Sarnowski nigdy z nich już nie powrócili zamęczeni za swoją działalność oświatową w Podmoklach.

We wrześniu 1939r. po uwięzieniu wszystkich polskich nauczycieli, dzieci ze szkoły polskiej wcielono do szkoły niemieckiej 16 sierpnia 1940r. utworzono dla nich odrębne klasy karne, w których uczono je tylko parę godzin tygodniowo, aby w przyszłości w zwycięskim państwie niemieckim pełniły rolę niewykwalifikowanych robotników.

Przekreślił te plany naturalnie rok 1945, przynosząc Babimojszczyźnie 28 stycznia upragnioną wolność. Już 27 kwietnia 1945 roku przybył do Podmokli Małych Władysław Furman z żoną, także nauczycielką i natychmiast rozpoczęli organizować szkołę do której zgłosiło się 53 dzieci.

W Podmoklach Wielkich szkołę uruchomił 10 maja Józef Frąckowiak, który od 1 września 1949 r. zostaje kierownikiem obu szkół połączonych w jeden rejon szkolny. Pracuje na tym stanowisku przez kolejne 20 lat, kiedy to odchodzi na emeryturę i przekazuje szkołę Edmundowi Modrzykowi, który doprowadza do wybudowania w czynnie społecznym nowego pawilonu szkolnego. Od 1973r. przez kolejne 15 lat szkołą kieruje Barbara Szumska. A w latach 1988-2003 kolejno dyrektorami byli Teresa Chrońska, Krystyna

Menesiak, Grażyna Płońska oraz Ireneusz Maksimczyk. W sierpniu 2003r. funkcję dyrektora powierzono Elżbiecie Ryczek. W 1998r. staraniem władz gminnych oddano do użytku nowy piękny budynek, który spełnia wszelkie wymogi współczesnej szkoły, i zapewnia młodzieży doskonałe warunki do nauki.

KALENDARIUM

11 czerwca 1929r. - otwarcie przez pośła Jana Baczewskiego szkoły polskiej w Podmoklach Małych

- kierownikiem zostaje Bronisław Wojnowski

- zapisuje się 70 dzieci a w szkole niemieckiej zostaje tylko 3 uczniów

- lekcje odbywają się w budynku szkoły niemieckiej, wkrótce jednak Józef Stachecki odstępuje część swojego domu w celu utworzenia w nim klas

25 czerwca 1929r. - utworzenie szkoły polskiej w Podmoklach Wielkich, poświęcenia dokonuje ks. Karol Meissner

- kierownikiem zostaje Stanisław Knak

- w wyniku represji Niemców i w tej wiosce lekcje trzeba prowadzić w prywatnym domu Franciszka

Taberskiego

1 stycznia 1936r. - do Podmokli Wielkich przyjeżdża Franciszek Sarnowski i obejmuje posadę

kierownika szkoły

Wrzesień 1939r. - aresztowanie przez gestapo nauczycieli uczących w Podmoklach - Józefa Grotha, Edmunda Styp Reykowskiego i Franciszka Sarnowskiego (wszyscy zginęli w obozach koncentracyjnych)

Jesień 1939r. - dzieci polskie zostają wcielone do szkoły niemieckiej

16 sierpnia 1940r. - utworzenie dla dzieci polskich odrębnych klas, w których uczono tylko parę godzin tygodniowo

27 kwiecień 1945r. - do Podmokli Małych przybywa Władysław Furman i organizuje szkołę

10 maja 1945r. - Józef Frąckowiak uruchamia szkołę w Podmoklach Wielkich

1 września 1949r. - połączenie obu szkół w jeden rejon szkolny, kierownikiem zostaje Józef Frąckowiak

1 września 1969r. - pan Frąckowiak odchodzi na emeryturę, a funkcja kierownika zostaje powierzona

Edmundowi Modrzykowi - zostaje oddany do użytku nowy pawilon szkolny, w którym wydzielono trzy

klasy i pokój nauczycielski

1 września 1973r. - funkcja dyrektora szkoły zostaje powierzona Barbarze

Szumskiej

1 września 1998r. - oddanie do użytku nowego budynku szkoły

17.06.2004r. nadanie szkole

sztandaru i imienia Franciszka Sarnowskiego

1 września 2005r. - Uchwałą Rady Miejskiej w Babimoście

powołano Zespół Edukacyjny w Podmoklach Małych w skład którego weszła Szkoła Podstawowa i

Przedszkole Publiczne w Podmoklach Wielkich

październik 2009r. z okazji 80-lecia szkoła została

uhonorowana przez Sejmik Województwa Lubuskiego odznaką honorową Zasłużony dla województwa

lubuskiego

październik 2011r. obchody 100-lecia urodzin patrona szkoły Franciszka Sarnowskiego